

ഉപരിവീക്ഷണം

ഉപരിവീക്ഷണം

എന്തുകൊണ്ടാണ് സിഎജി പ്രസ്തുത ഓഡിറ്റ് നടത്തിയത്

നഗരങ്ങളിലെ കുടുംബങ്ങൾക്ക് അടിസ്ഥാന സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നതിനും, പ്രത്യേകിച്ച് ദരിദ്രർക്കും പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്നവർക്കും ജീവിത നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിനുമായി, 2015 ജൂണിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ അടൽ മിഷൻ ഫോർ റീജുവനേഷൻ ആന്റ് അർബൻ ട്രാൻസ്ഫോർമേഷൻ (അമൃത്) ആരംഭിച്ചു. പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിനായി കേരളത്തിലെ ഒമ്പത് നഗരങ്ങളെ (തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, കൊച്ചി, തൃശൂർ, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ കോർപ്പറേഷനുകളും, ആലപ്പുഴ, ഗുരുവായൂർ, പാലക്കാട് മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും) കേന്ദ്ര സർക്കാർ തിരഞ്ഞെടുത്തു. അമൃത് പദ്ധതിയുടെ കാലാവധി തുടക്കത്തിൽ 2015-16 മുതൽ 2019-20 വരെ അഞ്ച് വർഷമായിരുന്നു. തുടർന്ന് 2024 ഡിസംബർ വരെ നാല് തവണ കാലാവധി നീട്ടി. കേന്ദ്ര സർക്കാർ പ്രോജക്ട് ഫണ്ടായി ₹1161.17 കോടി 2015-2024 കാലയളവിൽ അനുവദിച്ചു. പ്രോജക്ട് ഫണ്ടിന് പുറമെ, ഭരണപരമായ ചെലവുകളും, ഓഫീസ് ചെലവുകളും, റിഫോം ഇൻസെന്റീവ്, ജി.ഐ.എസ് അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള മാസ്റ്റർ പ്ലാനും, ലോക്കൽ ഏരിയ പ്ലാൻ/ടൗൺ പ്ലാനിംഗ് സ്കീമും തയ്യാറാക്കൽ എന്നിവയ്ക്കായി കേന്ദ്ര സർക്കാർ ₹103 കോടി അനുവദിച്ചു. പദ്ധതികളുടെ ആസൂത്രണം, സാമ്പത്തിക പരിപാലനം, നിർവ്വഹണം, നിരീക്ഷണം എന്നിങ്ങനെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്തുകൊണ്ട് മിഷൻ നഗരങ്ങൾ പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയതിന്റെ വ്യാപ്തി വിലയിരുത്താനായി 2015-16 മുതൽ 2022-23 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ കേരളത്തിൽ അമൃത് നടപ്പാക്കിയതിനെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രവർത്തനക്ഷമതാ ഓഡിറ്റ് നടത്തി.

പ്രധാന ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തലുകൾ

ജലവിതരണ മേഖലയിൽ സാർവ്വത്രിക കവറേജ് കൈവരിക്കുക എന്നതായിരുന്നു മിഷന്റെ പ്രാഥമിക ലക്ഷ്യമെങ്കിലും, സാർവ്വത്രിക കവറേജ് കൈവരിക്കാൻ സംസ്ഥാനം ആസൂത്രണം നടത്തിയിട്ടില്ലെന്ന് ഓഡിറ്റ് നിരീക്ഷിച്ചു. പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിനും നടപ്പാക്കലിനുമുള്ള ഏജൻസികളെ അന്തിമമാക്കുന്നതിലെ കാലതാമസം കാരണം, മിഷൻ ആരംഭിച്ച് ഒമ്പത് വർഷം കഴിഞ്ഞിട്ടും പദ്ധതികൾ, പ്രത്യേകിച്ച് ജലവിതരണ, സിവറേജ് മേഖലയിലെ പദ്ധതികൾ, നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ കാലതാമസം വരുന്നതിനും പൂർത്തീകരിക്കാതിരിക്കുന്നതിനും ഇടയാക്കി. മതിയായ വൈദഗ്ധ്യത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ, സിവറേജ്/സെപ്റ്റേജ് മേഖലയിലെ പദ്ധതികളുടെ പര്യാപ്തം സമയബന്ധിതവുമായ നിർവ്വഹണം ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിൽ കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റി (കെഡബ്ല്യുഎ) പരാജയപ്പെട്ടു. ശരിയായ സ്ഥല പരിശോധന, പൊതുജനാഭിപ്രായം തേടൽ എന്നിവയില്ലാതെ എംപാനൽ ചെയ്ത ഏജൻസികൾ വിശദമായ പദ്ധതി റിപ്പോർട്ടുകൾ (ഡിപിആർ) തയ്യാറാക്കിയത് എസ്റ്റിമേറ്റുകളുടെ വിപുലമായ പരിഷ്കരണത്തിനും, ചെലവ് അധികരിക്കുന്നതിനും, ₹233.55 കോടിയുടെ പദ്ധതികൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിനും കാരണമായി. കേന്ദ്ര ഫണ്ട് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിൽ സംസ്ഥാനം 43 ദിവസം മുതൽ 15 മാസം (ശരാശരി 5.9 മാസം) വരെ കാലതാമസം വരുത്തിയതായി ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തി. കേന്ദ്ര സർക്കാർ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ലംഘിച്ച്, നിർവ്വഹണ ഏജൻസിയായ കെഡബ്ല്യുഎയിൽ ഫണ്ട് പാർക്ക് ചെയ്തതായും കണ്ടു.

കുടുംബങ്ങളിൽ, ആളൊന്നിന് പ്രതിദിനം 135 ലിറ്റർ കുടിവെള്ളം ലഭ്യമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ മിഷൻ നഗരങ്ങൾക്കൊന്നും കഴിഞ്ഞില്ല. ഒമ്പത് മിഷൻ നഗരങ്ങളിലെ ഗാർഹിക ജലവിതരണത്തിന്റെ കവറേജ് 9.39 ശതമാനം (ഗുരുവായൂർ മുനിസിപ്പാലിറ്റി) മുതൽ 89.16 ശതമാനം (കൊച്ചി കോർപ്പറേഷൻ) വരെയായിരുന്നു. കൊല്ലത്തെ വസൂരിച്ചിറയിൽ ₹40.62 കോടി ചെലവഴിച്ച് നിർമ്മിച്ച 100 എംഎൽഡി ജലശുദ്ധീകരണ പ്ലാന്റ്, അസംസ്കൃത ജല പമ്പിംഗ് മെയിൻ സ്ഥാപിക്കുന്നത് പൂർത്തിയാകാത്തതിനാൽ പ്രവർത്തിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. കൊച്ചി, തൃശൂർ കോർപ്പറേഷനുകളിലും പാലക്കാട് മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിലും, പമ്പിംഗ് മെയിനുകളും വിതരണ ലൈനുകളും സ്ഥാപിക്കാത്തത്, വിതരണ ലൈനിലെ ചോർച്ച, മുതലായവ കാരണം ₹31.51 കോടി ചെലവഴിച്ച് കെഡബ്ല്യുഎ നിർമ്മിച്ച നാല് ഓവർഹെഡ് സർവ്വീസ് റിസർവോയറുകൾ ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

തിരുവനന്തപുരം, കൊച്ചി, കണ്ണൂർ എന്നിവ ഒഴികെയുള്ള മിഷൻ നഗരങ്ങൾക്ക് സീവേജ് ശേഖരണ, സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. കൊച്ചി, കണ്ണൂർ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകൾക്ക് യഥാക്രമം മൂന്ന് ശതമാനവും ഒരു ശതമാനവും മാത്രമായിരുന്നു കവറേജ്. പദ്ധതി ആരംഭിക്കുന്ന സമയത്ത്, പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന സീവേജിന്റെ 34 ശതമാനം സംസ്കരിച്ചിരുന്ന തിരുവനന്തപുരം കോർപ്പറേഷൻ സീവേജ് ശൃംഖലയുടെ കവറേജ് വിപുലീകരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. കുരീപ്പുഴയിൽ നിർമ്മാണത്തിലിരിക്കുന്ന സീവേജ് സംസ്കരണ പ്ലാന്റിന്റേക്ക് സീവേജ് എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള ശൃംഖല സ്ഥാപിക്കുന്നതിൽ കെഡബ്ല്യുഎ/കൊല്ലം കോർപ്പറേഷൻ പരാജയപ്പെട്ടതിന്റെ ഫലമായി പ്ലാന്റ് പൂർത്തിയാകാതിരിക്കുകയും ₹16.84 കോടി ചെലവഴിച്ചു നിർമ്മിച്ച അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ നിഷ്ക്രിയമാകുകയും ചെയ്തു.

പൊതുഗതാഗതത്തിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിലൂടെയോ മോട്ടോർ രഹിത ഗതാഗത സൗകര്യങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിലൂടെയോ മലിനീകരണം കുറയ്ക്കുക എന്നത് അമൃതിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളിലൊന്നായിരുന്നു. പരിശോധന നടത്തിയ 47 ശതമാനം നടപ്പാതകളും ഇലക്ട്രിക് പോസ്റ്റുകൾ, സ്റ്റേ വയറുകൾ, ടെലികോം ബോക്സുകൾ തുടങ്ങിയ തടസ്സങ്ങൾ നീക്കാതെ നിർമ്മിച്ചതാണെന്ന് ഓഡിറ്റ് നിരീക്ഷിച്ചു. പരിശോധന നടത്തിയ നടപ്പാതകളിൽ 37 ശതമാനവും ഭിന്നശേഷിക്കാർക്ക് അനുയോജ്യമായിരുന്നു. കൂടാതെ പരിശോധനയിൽ കണ്ടെത്തിയ 53 ശതമാനം നടപ്പാതകളിൽ കാഴ്ച വൈകല്യമുള്ളവർക്ക് സൗകര്യപ്രദമായി സ്പർശന നടപ്പാത ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

നഗരങ്ങളിലെ വെള്ളപ്പൊക്കം കുറയ്ക്കാനും ആത്യന്തികമായി ഇല്ലാതാക്കാനും അതുവഴി നഗരങ്ങളെ സുരക്ഷിതമാക്കാനുമാണ് മഴവെള്ള ഓടകളുടെ നിർമ്മാണവും അറ്റകുറ്റപ്പണികളും നടപ്പാക്കുന്നതിലൂടെ ഉദ്ദേശിച്ചത്. സീവേജ് കലരുന്നതും വെള്ളപ്പൊക്കം തടയുന്നതിനുമുള്ള കൃത്യമായ ആസൂത്രണം ഇല്ലാതെ കൊച്ചി കോർപ്പറേഷൻ ₹45.43 കോടിയുടെ പദ്ധതി തുക ഉപയോഗിച്ചു. മഴക്കാലത്തുണ്ടാകുന്ന വെള്ളപ്പൊക്കത്തിന്റെ മൂലകാരണങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കാണാതെ എക്കൽ മണ്ണ്/പായൽ നീക്കം ചെയ്യാൻ എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പതിവ് പ്രവൃത്തികൾക്കായി പദ്ധതി തുക ഉപയോഗിച്ചു. തിരുവനന്തപുരം കോർപ്പറേഷൻ പ്ലാവർകോട്-ഉള്ളൂർക്കോണം-ആണ്ടൂർപൊയ്ക റോഡിൽ പ്രാഥമിക ഓടയുമായി ബന്ധിപ്പിക്കാതെ ഒരു മഴവെള്ള ഓട നിർമ്മിച്ചു, ഇത് പ്രദേശത്ത് വെള്ളപ്പൊക്കത്തിന് കാരണമായി.

ഹരിത ഇടങ്ങളും പാർക്കുകളും എന്ന ഘടകത്തിന് കീഴിൽ മിഷൻ നഗരങ്ങൾ 30 പുതിയ പാർക്കുകൾ നിർമ്മിക്കുകയും 36 പാർക്കുകൾ നവീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. പരിശോധിച്ച 27 പാർക്കുകളിൽ, അഞ്ച് നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ (യുഎൽബി) ഒമ്പത് പാർക്കുകൾ പൊതുജനങ്ങൾക്കായി തുറന്നുകൊടുത്തിട്ടില്ല. തൃശൂർ കോർപ്പറേഷനിലെ നെഹ്റു പാർക്കിൽ മ്യൂസിക്കൽ ഫൗണ്ടൻ നിർമ്മാണത്തിനായി ചെലവഴിച്ച ₹27.92 ലക്ഷം, ഫൗണ്ടൻ പ്രവർത്തനരഹിതമായതിനാൽ നിഷ്ഫലമായിത്തീർന്നു. കേരള തീരദേശ മേഖല പരിപാലന അതോറിറ്റിയുടെ അനുമതി ലഭിക്കാത്തതിനാൽ കൊച്ചി കോർപ്പറേഷനിലെ ചിലവന്തൂർ കായൽ തീരത്തെ പാർക്കിന്റെ നിർമ്മാണം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിവന്നു. അതിനാൽ, പദ്ധതിക്കായി ചെലവഴിച്ച ₹28.22 ലക്ഷം നിഷ്ഫലമായി.

കേന്ദ്ര സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ച ചെക്ക്ലിസ്റ്റുകളനുസരിച്ചാണ് ഡിപിആറുകൾ തയ്യാറാക്കിയതെന്ന് സംസ്ഥാനതല സാങ്കേതിക സമിതി (എസ്.എൽ.ടി.സി) ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണെങ്കിലും, ഭൂമിയുടെ ലഭ്യത, മറ്റ് വകുപ്പുകളിൽ/ഏജൻസികളിൽ നിന്നുള്ള ക്ലിയറൻസ് മുതലായവ എസ്.എൽ.ടി.സി ഉറപ്പാക്കിയില്ല, ഇത് പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ കാലതാമസത്തിനും പദ്ധതികൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിനും കാരണമായി. എസ്.എൽ.ടി.സിയുടെ സാങ്കേതിക അനുമതി വേണമെന്ന് മിഷൻ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നിഷ്കർഷിക്കുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, പദ്ധതികൾക്ക് സാങ്കേതിക അനുമതി നൽകാൻ സംസ്ഥാനതല ഹൈപവേർഡ് കമ്മിറ്റി (എസ്.എച്ച്.പി.എസ്.സി) നിർവ്വഹണ ഏജൻസികളെ തന്നെ അനുവദിച്ചു. 2018 സെപ്റ്റംബർ മുതൽ 2021 ജനുവരി വരെയുള്ള കാലയളവിൽ 29 മാസത്തേക്ക് എസ്.എൽ.ടി.സി യോഗങ്ങളൊന്നും വിളിച്ചിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ 38 പദ്ധതികളുടെ സാങ്കേതിക ഘടകങ്ങൾ എസ്.എൽ.ടി.സി നിർബന്ധിത മൂല്യനിർണ്ണയത്തിന് വിധേയമാക്കിയിട്ടുമില്ല.

സിഎജി ശിപാർശ ചെയ്യുന്നത്

ഈ റിപ്പോർട്ടിൽ താഴെപ്പറയുന്ന ഒമ്പത് ശിപാർശകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

- പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ശരിയായ തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കാൻ കഴിയുന്ന വിധം ആസൂത്രണ ഘട്ടത്തിൽ ആവശ്യമായ പൊതുജനസമ്പർക്ക യോഗങ്ങൾ കൂട്ടുന്നുണ്ടെന്നും അവ യുഎൽബികൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെന്നും സർക്കാർ ഉറപ്പാക്കണം.

(ശിപാർശ 1)
- വിശദമായ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയുള്ള ഏജൻസികളെ എംപാനൽ ചെയ്യുന്നത് ഏജൻസികൾ മുൻപ് ചെയ്തിട്ടുള്ള പദ്ധതികളുടെ സമഗ്രമായ വിലയിരുത്തലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് എന്ന് സർക്കാർ ഉറപ്പാക്കണം.

(ശിപാർശ 2)
- സ്കീം ഫണ്ടുകൾ വകമാറ്റി ചെലവഴിക്കുന്നില്ലെന്നും നിർവ്വഹണ ഏജൻസികളിൽ ഫണ്ട് പാർക്ക് ചെയ്യുന്നില്ലെന്നും സർക്കാർ ഉറപ്പാക്കണം.

(ശിപാർശ 3)
- ജല ശുദ്ധീകരണ, മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്ലാന്റുകൾ നിഷ്ക്രിയമായി കിടക്കുന്നത് ഒഴിവാക്കാൻ അവയുടെ നിർമ്മാണത്തോടൊപ്പം വിതരണ/സിവിൽ ശൃംഖലകളും ആസൂത്രണം ചെയ്തു നടപ്പാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് സർക്കാർ ഉറപ്പാക്കണം.

(ശിപാർശ 4)
- ദീർഘകാലം സുസ്ഥിരമായി നേട്ടങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിനായി നിർമ്മിച്ച വസ്തുവകകളുടെ പ്രവർത്തനത്തിനും പരിപാലനത്തിനും മതിയായ നടപടികൾ കൈഡബ്ല്യുഎ/യുഎൽബികൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നുവെന്ന് സർക്കാർ ഉറപ്പാക്കണം.

(ശിപാർശ 5)
- കൊച്ചി കോർപ്പറേഷനിൽ അടിക്കടി ഉണ്ടാകുന്ന വെള്ളപ്പൊക്കത്തിന്റെ കാരണങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്യുന്നതിന് സമഗ്രമായ ഒരു പഠനം സർക്കാർ നടത്തേണ്ടതും അനുയോജ്യമായ പരിഹാര നടപടികൾ ആരംഭിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(ശിപാർശ 6)
- പൂർത്തീകരിക്കാത്ത എല്ലാ പദ്ധതികളും പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിന് സർക്കാർ ഒരു കൃത്യമായ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുകയും പൂർത്തീകരിച്ച പദ്ധതികളുടെ പ്രയോജനങ്ങൾ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് കാലതാമസമില്ലാതെ ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കുകയും വേണം.

(ശിപാർശ 7)
- സേവന നിലവാര അളവുകോലുകൾ കൈവരിക്കുന്നതിനായി, പ്രത്യേകിച്ചു ജലവിതരണ, സിവിറേജ് മേഖലകളിൽ സർക്കാർ വ്യക്തമായ പദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടതും അതിനായി പരിശ്രമിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(ശിപാർശ 8)
- അമൃത് പദ്ധതി പ്രകാരം നിക്ഷിപ്തമായ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾക്കനുസൃതമായി കമ്മിറ്റികളും സ്ഥാപനങ്ങളും പദ്ധതികളുടെ നടത്തിപ്പ് മേൽനോട്ടം വഹിക്കുകയും നിരീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്ന് സർക്കാർ ഉറപ്പാക്കണം.

(ശിപാർശ 9)